

Nema dostupnih prijevoda.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE Varšavska br. 310000 Zagreb fax. 01-4551-055

PRIJEDLOG za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti Zakona o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine ("Narodne novine" broj 92. od 24.07.2010., u prilogu) sa Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina ("Narodne novine" broj 155. od 23.12.2002., broj 47. od 19.04.2010. - odluka Ustavnog suda i broj 80. od 28.06.2010.)

Sukladno odredbi članka 38. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 49. od 03.05.2002 - pročišćeni tekst), podnosim prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti članka 15., stavak 1., podstavak 3., Zakona o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine ("Narodne novine" broj 92. od 24.07.2010., u prilogu) sa Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina ("Narodne novine" broj 155. od 23.12.2002., broj 47. od 19.04.2010. - odluka Ustavnog suda i broj 80. od 28.06.2010.).

Članak 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina glasi: "(1) Svaki državljanin Republike Hrvatske ima: pravo slobodno se izjasniti da je pripadnik neke nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj; pravo ostvarivati sam ili zajedno s drugim pripadnicima te nacionalne manjine ili zajedno s pripadnicima drugih nacionalnih manjina prava i slobode propisane ovim Ustavnim zakonom i druga manjinska prava i slobode propisana posebnim zakonima.

(2) Pripadnici nacionalnih manjina ostvaruju, jednako kao i drugi građani Republike Hrvatske, prava i slobode utvrđene Ustavom Republike Hrvatske, te prava i slobode propisane ovim Ustavnim zakonom i posebnim zakonima.

(3) Prava i slobode propisane ovim Ustavnim zakonom i prava i slobode pripadnika nacionalnih manjina propisana posebnim zakonima, nacionalne manjine i njihovi pripadnici ostvaruju na način i pod uvjetima propisanim ovim Ustavnim zakonom i posebnim zakonima.

(4) Zabranjuje se bilo kakva diskriminacija temeljena na pripadnosti nacionalnoj manjini. Pripadnicima nacionalnih manjina jamči se jednakost pred zakonom i jednaka pravna zaštita.

(5) Zabranjeno je poduzimanje mjera kojima se mijenja omjer među stanovništvom na područjima nastanjenima osobama koje pripadaju nacionalnim manjinama, a koje su usmjerene na otežavanje ostvarivanja ili ograničavanje prava i sloboda propisanih ovim Ustavnim zakonom i posebnim zakonima.

(6) Ovim Ustavnim zakonom ili posebnim zakonom je moguće ostvarivanje određenih prava i sloboda utvrditi ovisno o brojčanoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj ili na nekom njenom području, stečenim pravima i međunarodnim ugovorima koji, sukladno Ustavu Republike Hrvatske, čine dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvat-ske".

Stavak 1. članka 12. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina glasi:

"(1) Ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine ostvaruje se na području jedinice lokalne samouprave kada pripadnici pojedine nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovnika takve jedinice".

Članak 13. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina glasi:

"(1) Zakonom kojim se uređuje uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina i/ili statutima jedinica lokalne samouprave propisuju se mjere koje omogućuju na područjima tradicionalno ili u znatnijem broju naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina očuvanje tradicijskih naziva i

oznaka te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima imena osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj”.

Članak 20. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina glasi:

“(1) Republika Hrvatska jamči pripadnicima nacionalnih manjina pravo na zastupljenost u predstavničkim tijelima jedinica lokalne samouprave i predstavničkim tijelima jedinica područne (regionalne) samouprave.

(2) Ako u predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave na temelju općeg biračkog prava ne bude izabran bar jedan član pripadnik neke od nacionalnih manjina koje u stanovništvu jedinice lokalne samouprave sudjeluju s više od 5%, a s manje od 15%, broj članova predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave povećat će se za jednog člana, a izabranim će se smatrati onaj pripadnik nacionalne manjine koji nije izabran prvi po redu prema razmjernom uspjehu svake liste na izborima ako zakonom kojim se uređuje izbor članova predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave nije drugačije određeno.

(3) Ako u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave na temelju općeg biračkog prava ne bude osigurana zastupljenost onoliko članova pripadnika nacionalne manjine, koja u stanovništvu jedinice lokalne samouprave sudjeluje s najmanje 15%, koliko osigurava zastupljenost pripadnika te nacionalne manjine srazmjerno njenom udjelu u stanovništvu jedinice lokalne samouprave, broj članova predstavničkog tijela jedinice povećat će se do broja koji je potreban da bi zastupljenost bila ostvarena, a izabranim će se smatrati oni pripadnici određene manjine koji nisu izabrani, po redu prema razmjernom uspjehu svake liste na izborima ako zakonom kojim se uređuje izbor članova predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave nije drugačije određeno.

(4) Ako u predstavničkom tijelu jedinice područne (regionalne) samouprave na temelju općeg biračkog prava ne bude osigurana zastupljenost onoliko članova pripadnika nacionalne manjine koja u stanovništvu te jedinice sudjeluje s više od 5%, koliko im osigurava zastupljenost srazmjerno njihovom udjelu u stanovništvu jedinice područne (regionalne) samouprave, broj članova predstavničkog tijela jedinice povećat će se do broja koji je potreban da bi zastupljenost bila ostvarena, a izabranim će se smatrati oni pripadnici određene manjine koji nisu izabrani, po redu prema razmjernom uspjehu svake liste na izborima ako zakonom kojim se uređuje izbor članova predstavničkog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nije drugačije određeno.

(5) Ako se ni primjenom odredbi stavaka 2. i 3. ovoga članka ne postigne zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave, odnosno ako se ni primjenom odredbi stavka 4. ovoga članka ne postigne zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina u predstavničkom tijelu jedinice područne (regionalne) samouprave, u skladu s ovim odredbama, u jedinici samouprave raspisat će se dopunski izbori.

(6) Kandidiranje i izbor članova predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave prema odredbama stavaka 2., 3., 4. i 5. ovoga članka uređuje se zakonom kojim se uređuje izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(7) Za određivanje broja pripadnika nacionalne manjine radi provođenja odredbi ovoga članka mjerodavni su službeni rezultati popisa stanovništva. Prije provođenja svakih izbora, službeni rezultati popisa stanovništva o broju pripadnika nacionalnih manjina u jedinici lokalne samouprave, odnosno jedinici područne (regionalne) samouprave korigiraju se (uvećavaju ili umanjuju) za onaj broj birača koji su upisani ili brisani iz popisa birača te jedinice od popisa stanovništva do posljednjega potvrđenog popisa birača”.

Članak 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina glasi:

“(1) U jedinici lokalne samouprave i jedinici područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: jedinica samouprave) u kojoj se prema odredbama ovog Ustavnog zakona treba osigurati srazmjerna zastupljenost članova njenog predstavničkog tijela iz reda pripadnika nacionalnih manjina osigurava se zastupljenost predstavnika nacionalne manjine u njenom izvršnom tijelu.

(2) Pripadnicima nacionalnih manjina osigurava se zastupljenost u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima sukladno odredbama posebnog zakona i drugih akata o politici zapošljavanja u tim tijelima, vodeći računa o sudjelovanju pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom stanovništvu na razini na kojoj je ustrojeno tijelo državne uprave ili pravosudno tijelo i stečenim pravima.

(3) Pripadnicima nacionalnih manjina osigurava se zastupljenost u tijelima uprave jedinica samouprave sukladno odredbama posebnog zakona kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava i drugih akata o politici zapošljavanja u tim tijelima i sukladno stečenim pravima.

(4) U popunjavanju mjesta iz stavka 2. i 3. ovoga članka, prednost pod istim uvjetima imaju predstavnici nacionalnih manjina”.

Članak 24. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina glasi:

“(1) U jedinicama samouprave na čijem području pripadnici pojedine nacionalne manjine sudjeluju s najmanje 1,5% u ukupnom stanovništvu jedinice samouprave, u jedinicama lokalne samouprave na čijem području živi više od 200 pripadnika pojedine nacionalne manjine, te u jedinicama područne (regionalne) samouprave na čijem području živi više od 500 pripadnika nacionalne manjine, pripadnici svake takove nacionalne manjine mogu izabrati vijeće nacionalnih manjina.

(2) U vijeća nacionalnih manjina općine bira se 10 članova, u vijeća nacionalnih manjina grada bira se 15, a u vijeće nacionalnih manjina županije bira se 25 članova pripadnika nacionalne manjine.

(3) U slučajevima kada nije ispunjen barem jedan od uvjeta iz stavka 1. ovoga članka za izbor vijeća nacionalnih manjina, a na području jedinice samouprave živi najmanje 100 pripadnika nacionalne manjine, za područje ovakove jedinice samouprave bira se predstavnik nacionalnih manjina.

(4) Kandidate za članove vijeća nacionalnih manjina odnosno kandidate za predstavnike nacionalnih manjina mogu predlagati udruge nacionalnih manjina ili najmanje 20 pripadnika nacionalne manjine s područja općine, odnosno 30 s područja grada i 50 s područja županije.

(5) Članovi vijeća nacionalnih manjina i predstavnici nacionalnih manjina biraju se neposredno tajnim glasovanjem za razdoblje od četiri godine, a na postupak izbora i druga pitanja u svezi s njihovim izborom shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave.

(6) Za određivanje broja pripadnika nacionalne manjine radi provođenja odredbi ovoga članka mjerodavan je popis stanovništva korigiran (uvećan ili umanjen) za onaj broj birača koji su upisani ili brisani iz popisa birača koji se sastavlja radi izbora članova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave”.

Podstavak 3., stavak 1., članka 15. Zakona o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine glasi: *“(1) U ukupan broj stanovnika Republike Hrvatske neće biti uključene osobe iz članka 2. stavka 1. ovog Zakona:*

–koje u Republici Hrvatskoj imaju prebivalište, a u kritičnom trenutku Popisa su odsutne dulje od

jedne godine ili namjeravaju biti odsutne dulje od jedne godine, a u Republiku Hrvatsku ne dolaze tjedno. Izuzetak su diplomatsko i vojno osoblje Republike Hrvatske zajedno s članovima njihovih obitelji, bez obzira na trajanje odsutnosti u inozemstvu, –koje u Republici Hrvatskoj imaju boravište kraće od jedne godine i ne namjeravaju ostati u Republici Hrvatskoj dulje od jedne godine, –studenti koji studiraju u inozemstvu bez obzira na učestalost dolaska u Republiku Hrvatsku, s izuzetkom studenata koji svakodnevno prelaze granicu”.

Navedeni članak 2., stavak 1., Zakona glasi:

“(1) U smislu ovog Zakona pod stanovništvom koje se popisuje podrazumijevaju se osobe koje su državljani Republike Hrvatske, strani državljani i osobe bez državljanstva koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, bez obzira na to nalaze li se u vrijeme Popisa u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu, te osobe koje u kritičnom trenutku Popisa imaju boravište u Republici Hrvatskoj”.

Smatram da je podstavak 3., stavak 1., članka 15. Zakona o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine suprotan članku 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, a što neminovno negativno utječe na ostvarivanje određenih prava i sloboda ovisno o brojčanoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina, odnosno na prava i slobode propisane člancima 12. (stavak 1.), 13., 20., 22. i 24. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Obrazloženje

Zakonom o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine uređuje se sadržaj, priprema, organizacija i provedba popisa stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine, povjerljivost podataka popisa, obveze državnih i drugih tijela uključenih u popis, prava i obveze građana kao davatelja popisnih podataka, te sudionika u provedbi popisa i obradi podataka nakon provedenog popisa, objavljivanje popisnih rezultata i financiranje popisa. Na temelju Zakona o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine, ukupan broj stanovnika za svaku teritorijalnu jedinicu trebao bi se dobiti zbrajanjem podataka o osobama koje su uobičajeni stanovnici i prisutne su i osoba koje su uobičajeni stanovnici, ali su privremeno odsutne. Na temelju definicije

uobičajenog mjesta stanovanja:

-osobe koje uobičajeno borave u mjestu popisivanja, ali su odsutne, ili se očekuje da će biti odsutne u vrijeme popisa kraće od jedne godine, trebaju se smatrati privremeno odsutnim osobama i trebale bi biti

uključene u ukupno stanovništvo

;

-osobe koje žive ili se od njih očekuje da će živjeti izvan mjesta popisivanja jednu godinu ili duže, ne treba smatrati privremeno odsutnim osobama i trebale bi biti

isključene iz ukupnog stanovništva

(te ovo vrijedi bez obzira na dužinu trajanja povremenih posjeta ovih osoba njihovim obiteljima). Stoga, osobe koje su popisane ali ne zadovoljavaju kriterij uobičajenog mjesta stanovanja u mjestu popisivanja, odnosno ne žive ili se ne očekuje da će živjeti u mjestu popisivanja najmanje 12 mjeseci, smatraju se privremeno prisutnim osobama i neće biti uključene u ukupno stanovništvo.

Upravo na temelju navedenih osnovnih obilježja uobičajenog mjesta stanovanja, podstavak 3., stavak 1., članka 15. Zakona o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine propisuje da u ukupan broj stanovnika Republike Hrvatske

neće biti uključeni

“studenti koji studiraju u inozemstvu bez obzira na učestalost dolaska u Republiku Hrvatsku, s izuzetkom studenata koji svakodnevno prelaze granicu”

. Isključenje skupine građana – studenata koji studiraju u inozemstvu – iz ukupnog broja stanovnika neminovno će se negativno odraziti na konačni rezultat popisa stanovništva za svaku teritorijalnu jedinicu, a takav negativan ishod prouzročiti će negativne posljedice pogotovo nacionalnim manjinama vezano uz rezultat popisa stanovništva po narodnosti. Naime isključena skupina građana (studenata koji studiraju u inozemstvu), neovisno o tome hoće ili neće njihovi podaci o nacionalnoj pripadnosti biti prikupljeni, neće se zbrojiti u konačnom zbroju stanovništva po nacionalnoj pripadnosti, što će izravno utjecati na konačne rezultate popisa stanovništva po narodnosti, te stoga izravno utjecati na prava nacionalnih manjina jer Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina

“ostvarivanje određenih prava i sloboda ovisno je o brojčanoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj ili na nekom njenom području”

(članak 4., stavak 6., Ustavnog zakona).

Navedenim isključenjem skupine građana (studenata koji studiraju u inozemstvu) iz popisa stanovništva mijenja se omjer među stanovništvom na područjima nastanjenima osobama koje pripadaju nacionalnim manjinama, a ta je mjera zabranjena člankom 4., stavkom 5. Ustavnog zakona o pravima manjina, kojeg citiramo:

“zabranjeno je poduzimanje mjera kojima se mijenja omjer među stanovništvom na područjima nastanjenima osobama koje pripadaju nacionalnim manjinama, a koje su usmjerene na otežavanje ostvarivanja ili ograničavanje prava i sloboda propisanih ovim Ustavnim zakonom i posebnim zakonima”

. Poduzimanjem i provedbom navedene mjere, kojom se mijenja omjer među stanovništvom na područjima nastanjenima osobama koje pripadaju nacionalnim manjinama, neminovno će se otežati ostvarivanje ili ograničiti prava i slobode propisane Ustavnim zakonom o pravima manjina koje su ovisne o brojčanoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina, a tu se prvenstveno misli na članke 12. (stavak 1.), 13., 20., 22. i 24. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Slijedom navedenoga, predlažem da, sukladno odredbi stavka 1. članka 43. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (“Narodne novine” broj 49. od 03.05.2002 - pročišćeni tekst), Ustavni sud Republike Hrvatske prihvati prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti članka 15., stavka 1., postavka 3. Zakona o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine (“Narodne novine” broj 92. od 24.07.2010., u prilogu) sa Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina (“Narodne novine” broj 155. od 23.12.2002., broj 47. od 19.04.2010. - odluka Ustavnog suda i broj 80. od 28.06.2010.), te da donese odgovarajuće rješenje i odluku po tom pitanju.

S poštovanjem – con stima,

Silvano Zilli